

Verantwoordingsinformatie, behorend bij het
kwalificatiedossier mbo:

Orthopedische schoentechniek

Kwalificaties

- » Orthopedisch schoentechnisch medewerker
- » Orthopedisch schoentechnisch specialist

Versie

Gewijzigd 2023

Geldig vanaf

01-08-2023

Penvoerder: Sectorkamer specialistisch vakmanschap
Gevalideerd door: Sectorkamer specialistisch vakmanschap
Op: 15-09-2022

Inhoudsopgave

Het kwalificatiedossier kan een verwijzing bevatten naar de volgende (verantwoordings-)informatie. Dit is geen onderdeel van de kwalificatie-eisen.

<u>Verantwoordingsinformatie</u>	4
<u>1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)</u>	4
<u>2. Examenprofielen</u>	4
<u>3. Arbeidsmarktinformatie</u>	4
<u>4. Trends en ontwikkelingen</u>	4
<u>5. Beroepsvereisten</u>	5
<u>6. Bijzondere vereisten</u>	5
<u>7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen</u>	5
<u>8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs</u>	5
<u>9. Onderhoudsagenda</u>	6
<u>10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie</u>	6
<u>11. Betrokkenen</u>	7
<u>12. Verblijfsduur 4 jarig</u>	7
<u>13. Aanvullende informatie</u>	7
<u>14. Certificaten</u>	7

Verantwoordingsinformatie

1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)

Het kwalificatiedossier Orthopedische schoentechniek is gebaseerd op de volgende beroepscompetentieprofielen:

- [Beroepscompetentie profiel Orthopedische schoentechniek](#)

2. Examenprofielen

<http://kwalificaties.s-bb.nl/Handlers/CohortOutputLibrary.ashx?linkcode=4>

3. Arbeidsmarktinformatie

Arbeidsmarktonderzoek van NVOS Orthobanda, uitgevoerd door ISEO Consult in 2021, geeft de volgende inzichten:

Aantal ondernemingen

De orthopedisch schoentechnische branche bestaat uit ongeveer 230 ondernemingen, waarvan 155 sterk gespecialiseerde orthopedisch schoentechnische bedrijven en 75 gecombineerde bedrijven (met zowel orthopedische schoentechniek als orthopedische techniek). Daarnaast zijn er 20 ondernemingen actief met een (verschillend) gecombineerd pakket aan werkzaamheden, zoals therapeutische elastische steunkousen, mama care, orthopedische (schoen)techniek (NVOS-Orthobanda, 2021).

Werkgelegenheid

Het aantal werkzame personen is de afgelopen jaren stabiel gebleven. Het gemiddeld aantal fte in de paskamer betreft 6, hetzelfde geldt voor de productieafdeling. Daarnaast werkt gemiddeld 5 fte op de administratie/receptie. De paskamerwerkzaamheden worden uitgevoerd door de orthopedisch technoloog (hbo). De orthopedisch technisch medewerkers (mbo) en orthopedisch schoentechnisch specialisten (mbo) werken in de productie.

Vacatures

41% van de bedrijven had in 2021 één of meer vacatures openstaan. Veelal hangt dit samen met de groei van het bedrijf of de toegenomen hoeveelheid werk. Een andere belangrijke oorzaak is vervanging na vertrek van medewerkers vanwege (pré-)pensioen of arbeidsongeschiktheid. Deze cijfers komen overeen met onderzoeksresultaten uit 2013.

Continuïteit

Met het oog op continuïteit is het van belang dat er voldoende instroom in de sector is. Er is een duidelijk verschil zichtbaar in de omvang van de groep medewerkers tot 25 jaar en de groep van 25-40 jaar. Er kan sprake zijn van een afnemende belangstelling onder jongeren, met als gevolg minder instroom. Het kan echter ook zo zijn dat mensen vaak pas in tweede instantie voor een baan als orthopedisch schoentechnicus kiezen. In dat geval staat de continuïteit minder onder druk (NVOS-Orthobanda, 2021).

SBB publiceert regelmatig actuele gegevens over kans op werk en kans op stage/leerbaan van alle kwalificaties. Zie daarvoor <https://www.s-bb.nl/activiteiten/onderzoek-en-informatie/>

4. Trends en ontwikkelingen

Wetgeving en regelgeving

Als gevolg van de zorgverzekeringswet is de rol van zorgverzekeraars bij de verstrekking van orthopedische voorzieningen groter geworden. De macht van de zorgverzekeraars is groot: de zorg dient optimaal te zijn tegen de laagst mogelijke prijs. Vergoedingen worden al jaren niet geïndexeerd, terwijl de eisen toenemen en de prijzen stijgen. Door bezuinigingen is het een uitdaging om goede kwaliteit te blijven leveren. Vaak wordt bijvoorbeeld een bepaalde verhouding voor het leveren van confectie en maatwerk opgelegd, wat het leveren van optimale zorg onder druk zet.

Ontwikkelingen in de beroepsuitoefening

Marktontwikkelingen

Binnen de orthopedisch schoentechnische branche is een duidelijke ontwikkeling waarneembaar van een dienstverlening gebaseerd op technisch ambachtelijke kennis en vaardigheden naar een dienstverlening gebaseerd op technologische en (para)medische kennis en vaardigheden. De samenwerking tussen orthopedisch schoentechnische bedrijven en aanverwante disciplines groeit.

Binnen de branche is afgesproken dat het werk in de behandelkamer is voorbehouden aan mensen met een hbo-diploma orthopedisch schoentechnoloog (NVOS-Orthobanda, april 2021). Via een overgangsregeling zijn hierop uitzonderingen gemaakt voor mensen met bepaalde diploma's op mbo-niveau 4 of gelijkwaardig, die zijn behaald vóór 2016.

Mensen met een diploma orthopedisch schoentechnicus (mbo, niveau 4) behaald in de periode 2016-2027 mogen onder supervisie van een zorgdeskundige werkzaamheden in de behandelkamer verrichten. Voor mensen met een mbo-diploma, behaald na 2027 geldt dit niet.

Ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van de Nederlandse bevolking (overgewicht, diabetes, CVA, CANS-klachten) en de

toenemende vergrijzing (osteoporose, artrose) leiden tot een veranderende vraag naar orthopedische (voet-/schoen)voorzieningen. Het aantal welvaartsziekten neemt nog steeds toe en als gevolg daarvan zijn meer orthopedische schoenen of orthopedische aanpassingen nodig.

Daarnaast hebben mensen steeds meer aandacht voor hun eigen welzijn en dat van hun kinderen. Zo zijn ouders bereid meer geld uit te geven als het voor hun kind beter is om specifieke schoenen te dragen, ook wanneer hier een eventuele voorziening bij nodig is. Mensen bewegen daarnaast steeds meer en langer. Goede (sport)schoenen met eventuele aanpassingen zijn daarbij belangrijk. De orthopedisch schoentechnische bedrijven spelen ook in deze markt steeds vaker een rol, met name bij het aanpassen van sportschoenen.

Van vakmensen wordt in toenemende mate verwacht dat ze ondernemend en proactief zijn. Sterke concurrentie, samenwerking met andere zorg- en dienstverleners en hogere eisen van zorgverzekeraars dwingen tot slim inspelen op kansen in de markt.

Technologische ontwikkelingen

Er is sprake van een toenemend gebruik van nieuwe maatname-, ontwerp- en vervaardigingstechnieken, zoals scanner, digitale fotografie en 3D printing. De apparatuur doet zowel in de behandelkamer als in de werkplaats steeds vaker haar intrede. Er is sprake van een toenemend gebruik van geavanceerde halffabricaten en een voortdurende verbetering van deze halffabricaten (beter verstelbaar en aanpasbaar en voor meer toepassingen geschikt). Dit verruimt de keuzemogelijkheden van de orthopedisch schoentechnicus.

Bedrijfsorganisatorische ontwikkelingen

Orthopedisch schoentechnische bedrijven verbreden hun assortiment met (nieuwe) producten en diensten. Zo vergroten zij hun markt of creëren zij nieuwe markten. Samenwerking tussen orthopedisch schoentechnische bedrijven en orthopedisch technische bedrijven is hiervan een goed voorbeeld. Ook samenwerking tussen verschillende voet- en schoenspecialisten komt steeds vaker voor.

Naast diversificatie leidt schaalvergroting tot het concentreren van specialistische activiteiten op aparte afdelingen en maken grotere bedrijven steeds meer gebruik van lokale fittingcentra en centrale productiecentra.

Orthopedisch schoentechnische bedrijven maken onder invloed van de eerdergenoemde marktontwikkelingen een efficiëncyslag door. Veel bedrijven besteden inmiddels een deel van hun productie (schachten, onderwerk, leesten) uit bij gespecialiseerde bedrijven in binnen- en buitenland. Vervaardigingsprocessen worden geformaliseerd en geoptimaliseerd. Bedrijfsprotocollen spelen een steeds belangrijkere rol.

Ook het belang van logistieke processen neemt toe. Voorraadbeheer en leveringssnelheid worden steeds belangrijker in de bedrijfsvoering.

Internationale ontwikkelingen

Internationale contacten en internationale samenwerking worden steeds belangrijker. Via congressen en beurzen komen nieuwe ontwikkelingen onder de aandacht. Ook wordt in internationaal verband (ISPO) kritisch gekeken naar de positionering van de verschillende beroepen. Voor de orthopedische schoentechniek wordt gewerkt aan internationale standaarden voor de beroepsuitoefening op verschillende niveaus.

Internationale CE-markering speelt in toenemende mate een rol in de branche. In verband met productaansprakelijkheid wordt (schriftelijke) verantwoording van stappen in het vervaardigingsproces waarbij CE-gemarkeerde onderdelen worden gebruikt steeds belangrijker.

5. Beroepsvereisten

n.v.t.

6. Bijzondere vereisten

Orthopedisch schoentechnisch medewerker

Nee

Orthopedisch schoentechnisch specialist

Nee

7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen

N.v.t.

8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs

De orthopedisch schoentechnisch specialist kan binnen het bedrijf in de breedte doorgroeien. Daarnaast kan hij/zij doorgroeien naar een coördinerende of leidinggevende functie. De orthopedisch schoentechnisch specialist kan zich in zijn/haar werk specialiseren door het volgen van cursussen. Ook kan hij/zij na het behalen van het diploma de hbo-opleiding Orthopedische (schoen)technologie gaan volgen en zich doorontwikkelen tot orthopedisch schoentechnoloog.

De orthopedisch schoentechnisch medewerker kan binnen het bedrijf in de breedte doorgroeien. Hij/zij kan zich in zijn/haar werk specialiseren door het volgen van cursussen. Ook kan hij/zij na het behalen van het diploma Orthopedisch schoentechnisch medewerker de niveau 4 opleiding Orthopedisch schoentechnisch specialist gaan volgen en zich doorontwikkelen tot orthopedisch schoentechnisch specialist.

9. Onderhoudsagenda

Onderwerp	Actie	Wie	Wanneer
Onderhoud en beheer	Onderhouden en beheren van het kwalificatiedossier	SBB i.s.m. onderwijs en bedrijfsleven	Vanaf het moment van vaststelling door de minister van OCW ten minste één keer in de vijf jaar. Eerstvolgend regulier onderhoud aan het kwalificatiedossier staat gepland voor 2027-2028.
Keuzedelen	Ontwikkeling, koppeling en onderhoud van keuzedelen	SBB i.s.m. onderwijs en bedrijfsleven	Doorlopend

10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie

Categorie	Kruis aan welke categorie van toepassing is :	Omschrijving
Categorie 1: Nieuw dossier		Dit dossier zat voorheen niet in de kwalificatiestructuur. Nadere toelichting is niet nodig.
Categorie 2: Nieuwe elementen	x	Dit betreft sterk gewijzigde dossiers waarop de Toetsingskamer een ingangstoets heeft uitgevoerd. Er is sprake van nieuwe of samengevoegde kwalificaties, certificeerbare eenheden, bcp's, etc. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 3: Wijzigingen		Er zijn zaken gewijzigd in een bestaand dossier. Bijvoorbeeld inhoudelijke wijzigingen in de kerntaakbeschrijving of de werkprocessen. Ook kleinere wijzigingen, zoals het toevoegen van matrices voor rekenen/wiskunde, het herstellen van spelfouten, herformuleringen die geen betekenisverschillen inhouden en beperkte tekstuele wijzigingen vallen hieronder. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 4: Ongewijzigd		Dossier is volledig ongewijzigd. Nadere toelichting is niet nodig.

Op basis van nieuw beschikbare beroepeninformatie en verschuivingen in de branche zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

Kwalificaties

- De niveau 2 kwalificatie (Schoentechnisch voorzieningenmaker) is komen te vervallen vanwege beperkte behoefte op de arbeidsmarkt als eigenstandige mbo-kwalificatie en tevens ook het langdurig niet uitvoeren in het onderwijs.
- De niveau 3 kwalificatie heeft een generieke naam (Orthopedisch schoentechnisch medewerker) gekregen omdat deze beroepsbeoefenaar orthopedisch schoentechnische voorzieningen vervaardigt en niet alleen leesten vervaardigt.
- De niveau 4 kwalificatie heeft de naam Orthopedisch schoentechnisch specialist gekregen, in lijn met de gewijzigde beroepscompetentieprofielen.

Kerntaken en werkprocessen

- Werkzaamheden met betrekking tot aanmeten, passen en afleveren zijn komen te vervallen. Deze werkzaamheden worden enkel uitgevoerd door de orthopedisch schoentechnoloog.
- Als gevolg van het beëindigen van de kwalificatie tot Schoentechnisch voorzieningenmaker op niveau 2, is de kerntaak m.b.t. het vervaardigen van leesten opgenomen in het basisdeel.
- Voor de Orthopedisch schoentechnisch specialist zijn werkzaamheden rondom kwaliteitscontrole toegevoegd in het profieldeel.
- Kerntaak B1-K3 Professionele ontwikkeling en bijdrage aan de verbeteringsprocessen komt te vervallen. De verbeterprocessen komen terug in de profielkerntaak op niveau 4. Professionele ontwikkeling komt al voldoende terug in individuele werkprocessen, typerende beroepshouding en loopbaan en burgerschap.
- Voor de Orthopedisch schoentechnisch specialistisch op niveau 4 is een profielkerntaak toegevoegd met betrekking tot leidinggeven.

11. Betrokkenen

Het kwalificatiedossier Orthopedische Schoentechniek (gewijzigd 2022) is ontwikkeld in opdracht van de sectorkamer Specialistisch vakmanschap van SBB, op advies van marktsegment Gezondheidstechnisch vakmanschap.

Tijdens het ontwikkeltraject is dit dossier geëvalueerd en geactualiseerd met representatieve vertegenwoordigers uit de branche namens NVOS Orthobanda, Livit en OIM, beroepsvereniging NBOT en met vertegenwoordigers namens het onderwijs namens Dutch HealthTec Academy/MBO Amersfoort (enige uitvoerende onderwijsinstelling van dit kwalificatiedossier), de Haagse Hogeschool en Fontys Hogescholen.

12. Verblijfsduur 4 jarig

Om de niveau 4 kwalificatie tot Orthopedisch schoentechnisch specialist in dit dossier te behalen is 4 jaar nodig. Het ontwikkelen van het vakmanschap op hoog niveau én aansturen van en leidinggeven aan de productie, is een langdurig proces en kost ten minste 4 jaar.

13. Aanvullende informatie

n.v.t.

14. Certificaten

N.v.t.